No. 1653 Zaterdag 4 September 1915. 32ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Oproep des Pausen voor den Vrede.

Opnieuw heeft Z. H. de Paus tot volkeren en krijgvoerende staten en hun regeerders een plechtige vermaning gericht, om vrede te sluiten. Zij luidt:

Nadat Wij zonder eigen verdienste waren geroepen, om den allergodvruchtigsten Paus Pius X, — wiens heilig en zegenrijk leven werd verkort door het verdriet over den in Europa losgebroken broedermoord — op den Apostolischen Stoel op te volgen, ondervonden ook Wij, zoo dikwijls Wij Onze angstige blikken naar de bloedbedropen slagvelden richtten, de wringende smarten van den vader eens huisgezins, wiens woning werd vernield door vreeselijke orkanen. Met onnoemelijk leed dachten Wij aan Onze jonge zonen, bij duizenden door den dood weggemaaid, en in Ons hart gevoelden Wij de geweldige bekommernis van moeders en echtgenooten, weduwen geworden vóór haar tijd, en de niet te troosten smarten van kinderen, te vroeg beroofd van de vaderlijke tucht.

Terwijl Wij van ganscher harte de onuitsprekelijke treurnis van zooveel gezinnen medegevoelden, en begrepen, welke dringende plichten Ons krachtens Onze roeping van vrede en liefde in zulke droeve dagen zijn opgelegd, namen Wij dadelijk het stellige voornemen, met al Onze werkkracht en al Ons gezag, de onderlinge verzoening der volkeren te bewerken. Op plechtige wijze beloofden Wij dit zelfs aan den Goddelijken Verlosser, die door Zijn Bloed alle menschen wilde verbroederen.

De eerste woorden, door Ons als Opperherder der zielen tot de volkeren en hun regeeringen gericht, waren dan ook woorden van vrede en liefde, maar men hoorde niet naar Onze nadrukkelijke en welwillende raadgeving. Dit maakte Onze smart nòg grooter, al kon het Ons besluit niet verzwakken. Met vertrouwen bleven Wij ons wenden tot den Almachtige, die harten en zielen zoowel der natiën als der vorsten in Zijne hand houdt, en Wij baden Hem, dat Hij den vreeselijken geesel zou doen ophouden. Alle geloovigen wenschten Wij met Ons in vurig en nederig gebed te vereenigen, en om het nòg krachtiger te maken deden Wij het vergezellen van christelijke boetvaardigheidswerken.

Vandaag, nu de treurige verjaring wordt herdacht van het uitbarsten der verschrikkelijke vijandelijkheden, rijst nog inniger uit Ons hart de bede omhoog, dat de krijg ten schielijkste moge eindigen, en weerklinkt nog machtiger Onze vaderlijke vermaning voor een spoedigen vrede O, mocht deze vermaning het vreeselijk wapengekletter overstemmen, en, doordringend tot de elkander bevechtende natiën en hun regeeringen, allen overhalen tot milde en edele gevoelens.

In naam van den grooten God, van onzen hemelschen Vader en Heer, en om den wille van het kostbaar bloed, door Jezus Christus tot onze verlossing gestort, bezweren Wij u, die door de goddelijke Voorzienigheid aan het hoofd der krijgvoerende volkeren zijt geplaatst, weldra een einde te maken aan de afschuwelijke slachting, welke sedert een jaar de onteering van Europa is.

Te land en ter zee wordt 't bloed van broeders vergoten. De prachtigste streken van Europa, de heerlijkste lustoorden der wereld, liggen met menschelijke lichamen en puinen bezaaid. Waar nog onlangs handel, nijverheid en landbouw bloeiden, davert nu het kanon, en spuwt alom in steden, dorpen en velden vol vernielingswoede dood en verderf.

O Gij, die voor God en menschen de vreeselijke verantwoording voor vrede of oorlog hebt te dragen, aanhoort Ons smeeken, aanhoort het vaderlijke woord van den plaatsvervanger des eeuwigen en verhevensten Rechters, Wien gij van uw ambtelijke als private daden rekenschap hebt te geven. Wel veroorlooven u de weelderige rijkdommen, waarmee God de Schepper uw landstreken heeft begunstigd, den oorlog voort te zetten, — maar ten koste van welk een prijs? Die vraag mogen de duizenden levens van jongelingen beantwoorden, die dag aan dag hun bloed en leven doen wegvloeien op de slagvelden; de puinen van steden en dorpen, van zooveel gedenkteekens der godsvrucht en het genie der voorgeslachten mogen erop antwoorden; en ook mogen erop antwoorden de bittere tranen, in de stilte der binnenkamer gestort, met de gebeden, tot God gezonden aan den voet der altaren.

Men werpe voor het overige niet tegen, dat aan dezen geweldigen oorlog geen einde kan worden gemaakt zonder het uiterste wapengeweld. Men zie af van het voornemen om elkander te vernietigen, en begrijpe, dat naties niet kunnen worden uitgeroeid. De verslagenen en verdrukten tandeknarsen onder het juk, waarin men hen wil dwingen en bereiden een wraakneming voor, terwijl zij aan hun nageslacht een erfenis van haat en wraakzucht achterlaten.

Waarom zou men dan niet thans met onderling overleg, zonder hartstocht, de rechten en billijke wenschen der verschillende volken in overweging nemen?

Om welke reden zou men reeds niet thans met goeden wil een onmiddellijke of middellijke wisseling van gedachten beginnen, zooveel mogelijk rekening houdend met bedoelde rechten en wenschen, om op die wijze den vreeselijken oorlog te beëindigen, gelijk vroeger in dezelfde omstandigheden geschiedde? Gezegend degene, die het eerst den olijftak des vredes zal verheffen, en zijn vijand de rechterhand aanbieden door hem billijke vredesvoorwaarden in uitzicht te stellen.

Meer dan op een sterk leger en een krachtigen vestinggordel steunen het evenwicht der wereld, de voorspoed en de vrede der volkeren op wederzijdsche inschikkelijkheid en de eerbiediging van ieders rechten en waardigheid.

Ziedaar dan de kreet van vrede, op dezen treurigen gedenkdag uit het diepste Onzer ziel oprijzend. Alle vrienden des vredes in de geheele wereld noodigen Wij uit, Ons de hand te reiken om het einde te bespoedigen van een oorlog, die sedert een jaar Europa verandert in een uitgestrekt slagveld.

Moge de barmhartige Jesus door de bemiddeling van de Moeder der Smarten eindelijk na dezen storm van vernietiging den vreedzamen en stralenden morgen des vredes — een zinnebeeld van zijn Goddelijk Aanschijn — doen oprijzen. Moge spoedig een loflied klimmen tot den Allerhoogste, den Schenker van alle goed, Hem dankend voor de verzoening der volkeren. Mogen de natiën terugkeeren tot de broederschap des vredes en den minzamen wedstrijd op de terreinen van kunst, wetenschap en nijverheid. Mogen zij, als 't nieuwe rijk van rechtvaardigheid is hersteld, voortaan hun geschillen oplossen niet meer door het zwaard, doch door rechtvaardige en billijke middelen, in studie en overweging genomen met de noodige kalmte, — het zou de heerlijkste en eervolste vooruitgang zijn!

In het milde vertrouwen, dat de vredesboom spoedig de wereld met zoo gewenschte vruchten verkwikke, verleenen Wij Onzen apostolischen zegen aan al degenen, die tot de mystieke kudde behooren, aan Ons bestuur toevertrouwd, en aan hen, die nog niet tot de Kerk van Rome behooren, terwijl Wij God bidden, dat Hij hen en ons moge verbinden door de banden der volmaakste liefde.

Gegeven te Rome, ten Vaticane, den 28en Juli 1915.

BENEDICTUS XV.

De Pauselijke Vredesvermaning.

In een beschouwing over de pauselijke vredesvermaning schrijft de „Köln, Volksz.", na de onverschilligheid der Ententemachten jegens deze vermaning geschetst te hebben:

Hoezeer wij deze bittere feiten ook betreuren, wij wenschen daarom niet minder, dat het den H. Vader, gelijk het hem tot nog toe in enkele kwesties gelukte een weg tot betere verstandhouding te banen, ook door zijn oproep tot den vrede van 28 Juli, moge gelukken, de wegen tot een algemeene verzoening der volkeren te effenen, opdat, volgens de heerlijke woorden van den Paus, de verdorde boom van den vrede met de zoo vurig verlangde vruchten weer nieuwen bloei moge dragen. In dezen zin zullen alle vrienden van godsdienst, vooruitgang en beschaving op dezen verjaardag van den wereldoorlog, den Vader der Katholieke christenheid gaarne de hand reiken en zijn wenschen met christelijke liefde tegemoet komen

De „Germania" schrijft naar aanleiding van den jongsten oproep des Pausen:

Door thans openlijk voor de geheele wereld zijn stem te verheffen voor onderhandelingen tusschen de oorlogvoerende partijen, welke den weg zouden kunnen banen tot den vrede, zet hij een der schoonste tradities voort van de Katholieke Kerk, welke het steeds tot hare taak heeft gerekend, den wereldvrede te behouden en te verzekeren. De geschiedenis, ook van ons volk, kent tallooze voorbeelden, waarbij het aan de bemiddeling van groote geesten te danken was, dat ernstige twisten werden voorkomen. Uit de bemoeiingen der mogendheden bij den H. Stoel, de instelling van nieuwe gezantschappen, vooral die van het neutrale Nederland, dat zeker ook een gewichtige factor zal zijn in het streven naar bemiddeling, blijkt, dat de wereld van Rome iets verwacht.

Wat de H. Vader thans heeft gedaan, kan beschouwd worden als het aanbieden van goede diensten, als de „inleiding van een vriendschappelijke interventie," zooals het volkenrecht dit noemt. Het blad vreest echter, dat een direct resultaat van 's Pausen pogingen niet kan verwacht worden en citeerd een Fransch tijdschrift, dat oordeelde: „als de Paus zijn hand uitstrekt om vrede te sluiten, zal hij vergeefs op die van Frankrijk moeten wachten."

De indruk van de Pauselijke vermaning tot vrede.

De Romeinsche correspondent van „De Tijd" schrijft:

Van de pauselijke vermaning aan alle volkeren en regeerders tot vrede, waarvan ik u den tekst seinde, heeft de H. Vader een bijzondere copie doen overhandigen aan de regeeringen, met wie de H. Stoel betrekkingen onderhoudt. Ik kon geen bevestiging verkrijgen van het in aanzienlijke kerkelijke kringen loopend gerucht, dat het stuk vergezeld zou zijn van een eigenhandigen brief des Pausen.

De katholieke Italiaansche pers dankt in eerbiedige woorden den Vader der Christenheid, dat hij als drager van het hoogste zedelijk gezag volkeren en vorsten op den schrikkelijken jaardag van den oorlog oproept tot de verzoening. De „Corriere d'Italia" schrijft: „Terwijl het drama nu een jaar heeft volgemaakt en de haat in nog steeds grooter wordende vlammen uitslaat, klinkt majesteitelijk boven al het oorlogsrumoer ééne stem, die om vrede roept."

Daarentegen laten zich enkele — niet alle — vrijzinnige en radicale bladen onverschillig of zelfs vijandig over de pauselijke vredesactie uit. De hatelijke „Messagero" schrijft: „De vredesoproep is verkeerd geadresseerd, hij had alleen aan Duitschland en Oostenrijk gericht moeten worden. Nu blijft hij een doode letter."

De Romeinsche correspondent der „Stampa" acht, dat de vaderlijke daad des Pausen wellicht — helaas! — een ideale beteekenis heeft Andere chauvinistische bladen oordeelen, dat het sluiten van een vrede op dit oogenblik een nadeelige vrede zou wezen voor de Entente die daarvoor een oogenblik zal kiezen, waarop Oostenrijk en Duitschland het onderspit hebben gedolven.

PARIJS, 1 Aug. De meeste bladen bespreken in waardeerende bewoordingen de vredesactie van den Paus. Ofschoon enkelen hunne terughouding bevestigen, is de indruk vrij algemeen, dat het woord des Pausen een grooten invloed op de vredesbeweging in alle landen zal uitoefenen.

Berlijn, 31 Juli. (E. B.) De pauselijke vredesbrief vindt volgens de verwachting slechts bij de katholieke Italiaansche pers een bepaald gunstige ontvangst, doch o. a. de „Secolo" zegt, dat de Paus voor een vredesdemonstratie een tijdstip gekozen heeft, dat voor de Duitschers gunstig is, omdat deze Frankrijk en Polen gedeeltelijk en België bijna geheel bezet hebben. Italië zou bij een vrede thans benadeeld worden, omdat het nog in het begin staat van zijn oorlogsoperaties. Voor de Entente is de tijd de beste bondgenoot. Wie den tijd zou willen verkorten, wil slechts de barbaarsche Lutheranen helpen en het katholieke België vertrappen.

KEULEN, 31 Juli. Uit betrouwbare bron verneem ik, dat officiëele stappen plaats hebben, om den Paus te danken, dat hij luide de stem van het welmeenende christelijke geweten over de wereld deed weerklinken, een daad, die groot zal blijven in de geschiedenis der Pausen. Tevens zal bij den H. Vader worden betoogd, dat slechts zijn vijanden verband leggen en gevolgtrekkingen maken uit den bestaanden militairen toestand en het verschijnen van 's Pausen Oproep.

De liberale „Köln. Zeit." schrijft: „Niemand zal den innig gevoelden oproep des Pausen zonder ontroering kunnen lezen. Benedictus XV heeft zich hierin een gedankteeken opgericht dat ook ver buiten de Kath. Kerk dankbaar erkend zal worden. Maar Duitschland vecht voor zijn bestaan en op het oogenblik kan het niet anders dan vaster het zwaard ter verdediging in de hand houden.

De H. Vader heeft aan Mgr. Schulte een gouden medaille met zijn beeltenis ten geschenke gezonden, uit dankbaarheid voor het te Paderborn verrichtte werk ten bate der uitwisseling der krijgsgevangenen.

DE OORLOG.

Er gebeuren reeds groote dingen in Rusland, maar daar staan nog grooter dingen te gebeuren.

De lange gevechtslinie der Russen vormt niet één rechte lijn van Brest-Litowsk tot Grodno, maar heeft nog een tweede linie, die van West naar Oost, van Bielsk naar Kleschtschen loopt en rechthoekig sluit op de linie van Zuid naar Noord.

Nu is het van groote beteekenis, dat de twee vestingen aan het begin der linie van Noord naar Zuid, dus Grodno zoowel als Brest-Litowsk, in handen der Duitschers is, en de Oostenrijkers bezig zijn de linie midden door te breken.

Bij Bielsk, het begin der andere linie, wordt ook hevig gestookt.

De gekste dingen kunnen we echter verwachten van de Duitsche troepen, die in Zuid-Oostelijke richting langs de Duna afzakken, en reeds tot Friedriechstadt zijn genaderd. Als die niet worden tegengehouden, komen ze achter de Russische linie terecht en vallen den vijand in den rug.

Dat wordt daar mannenwerk in Rusland. Grootvorst Nicolaas weet op meesterlijke wijze terug te trekken, waarbij hij zijn eigen troepen spaart en door prachtige uitvallen zijn tegenstander nog dikwijls zeer veel afbreuk doet.

Maar het voordeel, ook wat het nemen van gevangenen en het maken van buit betreft, is tot dusverre nog bij de Duitschers en Oostenrijkers. Rusland trekt zijn legers samen, van drie kanten dringen de Teutonen naar hun vijand op; een groote, geweldige slag moet daar 't gevolg van zijn.

Maar wanneer zal die plaats hebben? Warschauw is al een maand in Duitsche handen. Sindsdien bleven de Russen fort op fort verliezen, maar beslist werd er nog niets.

Aan het Westelijk front heerscht groote bedrijvigheid. evenwel nergens worden groote krachten samen getrokken, maar men vecht overal te gelijk.

Toch schijnen de Engelschen nu een begin te willen maken met de verdrijving den Duitschers uit België. Van zee uit werd Zeebrugge en later ook Ostende gebombardeerd. Vliegtuigen vernietigen hangars, spoorwegstations en ammunitiemagazijnen. Er wordt in den Zuid-West hoek van België wel drukker gevochten dan vroeger.

Maar veel verder komen doen ze toch niet.

De spanning tusschen Noord-Amerika en Duitschland begint, Goddank, sterk te minderen. Duitschland schijnt er toch wel prijs op te stellen Amerika er buiten te houden.

Formeele toezeggingen of verklaringen werden nogwel niet gedaan, maar toch heeft de Duitsche gezant zooveel te verstaan gegeven, dat President WILSON voldoende kon begrijpen, waar het heen zal gaan.

Zoowel in zake *Lusitania* als *Arabic* zal Duitschland voldoening schenken zoo noodig, en ook wijziging brengen in den duikbootenoorlog.

Eveneens begint Engeland vriendelijker te doen jegens Noord Amerika en deed eenige concessies, waardoor bestellingen in Duitschland gedaan voor het begin der blokkade, kunnen worden doorgezonden.

Zou de oorlogsstorm gaan luwen en de menschen weer reden verstaan? God geve het!

Geestelijke Oorlogs-oorzaken.

In een vorig artikel hebben wij nagegaan, welke de groote economische oorzaken waren van den gruwelijken Europeeschen oorlog, dien wij helaas beleven.

Wij zagen, dat de eigenlijke economische oorzaak is, de strijd om de economische hegemonie tusschen Engeland en Duitschland.

Daarbij komt de strijd van Duitschland, om in het Westen een uitgang naar de Noordzee te verkrijgen, — om in het Oosten Rusland van de Oostzee af te dringen, en om in het Zuiden den weg voor Oostenrijk-Hongarije en middellijk daardoor ook voor Duitschland, naar de Adriatische Zee, en daardoor naar de Middellandsche Zee en het Kanaal van Suez open te houden. Italië, en indirect Frankrijk en Engeland, gaan daar rechtdraads tegen in met tegenovergesteld streven.

Voeg bij dit alles den strijd tusschen Rusland en Oostenrijk-Hongarije om de hegemonie op het Balkanschiereiland, en van Rusland tegen Turkije, om een uitweg naar de Middellandsche Zee te verkrijgen, — en gij hebt voor u de voornaamste economische strevingen der Groote Mogendheden, die gezamenlijk tot dezen Europeeschen oorlog hebben gevoerd.

Moest nu om deze economische redenen deze oorlog noodzakelijk ontketend worden, zij het thans niet, dan binnen enkele jaren?

Hierop antwoorden wij met beslistheid: NEEN.

Het staat er mee, als met de economische oorzaken van de Sociale Quaestie.

Voor wie oppervlakkig ziet, is ook deze noodzakelijkerwijze het gevolg van enkele groote, economische oorzaken.

Immers, de ontdekking van de nieuwe werelddeelen om en om het jaar 1500, deed de vroegere buurthandel uitgroeien en aangroeien tot den wereldhandel van thans, en veroorzaakte een geweldig scherpe concurrentie op de wereldmarkt.

Daarnaast kwam de ontdekking van stoom en electriciteit, en daardoor de uitvinding van steeds meer vervolmaakte machines. Het Middeleeuwsche klein-bedrijf, in de gilden georganiseerd, groeide uit tot de massa-productie van het hedendaagsche grootbedrijf. De gilden-ordening bleek een te eng keurslijf geworden, en scheurde open. In al feller concurrentie-strijd kwamen de grootbedrijven der geheele wereld tegenover elkander te staan, vooral nadat stoom en electriciteit ook het geheele verkeersleven hadden gewijzigd door het moderne spoorweg- en stoombootverkeer, geholpen door telegraaf en telefoon.

Zoo kwam grootbedrijf tegenover kleinbedrijf te staan, — zoo kreeg de eigen landbouw de concurrentie van het overzeesche graan te verduren, — zoo stonden ten slotte kapitaal en arbeid in steeds krachtiger organisatie als gewapend tegenover elkander; het middenstandsvraagstuk, het landbouwvraagstuk, het arbeidersvraagstuk waren ontstaan, — alles te zamen te noemen met het ééne woord, Sociale Quaestie, omdat ze in den grond het gevolg zijn van dezelfde oorzaak, en daardoor in wezen niet, alleen in vorm, verschillend.

Hebben nu deze economische oorzaken noodzakelijk de Sociale Quaestie doen ontstaan?

Wij hebben het steeds ontkend.

Neen, een economische crisis moest er in de overgangsperioden wel het gevolg van zijn, — maar de Sociale Quaestie werd niet allereerst en allermeest door deze economische veranderingen veroorzaakt. Zij heeft eigenlijk alleen een **geestelijke** oorzaak.

En die oorzaak is: de afval van het Christendom.

Ware de maatschappij niet afgeweken van de wegen, door het Christendom gebaand, — indien de menschen werkelijk en waarachtig, en niet alleen voor een groot deel in naam christenen gebleven waren, — indien de groote Christelijke beginselen van rechtvaardigheid en naastenliefde nog het richtsnoer gebleven waren voor de onderlinge verhoudingen tusschen de menschen, ook in hun handel en bedrijf, — nimmer ware de Sociale Quaestie ontstaan.

Het Christendom zou de regelen van zedelijkheid en recht aangegeven hebben, ook voor de nieuwe verhoudingen door de uitvindingen en ontdekkingen ontstaan. Het recht ware de vaste basis van het maatschappelijk leven gebleven, de naastenliefde had getriumfeerd over alle moeilijkheden van overgangstijd.

Maar helaas, het was anders.

Niet het warme, sociale Christendom, maar het koude, egoïstische individualisme gaf de overheerschende ideeën in de menschelijke samenleving aan.

Dat, en dat alleen, is de **eigenlijke** oorzaak geweest van de groote sociale vragen van onzen tijd. Niet het recht, maar de kracht, niet de liefde, maar het eigenbelang waren de basis, waarop de moderne maatschappij werd opgebouwd. Het recht van den sterkste werd gehuldigd, het harmonieus werkende eigenbelang werd verheerlijkt.

Welk een afdwaling van den Koninklijken weg van het Christendom. En welk een ellende kwam daardoor over de volken!

In dit licht nu bezie men ook eens dezen Europeeschen oorlog!

Recht en liefde, zij hebben naar Christelijke opvatting niet slechts de verhoudingen tusschen de individuen te beheerschen, maar ook tusschen de volken als eenheden gedacht.

Ware het volkenrecht werkelijk Recht, ware de naijver tusschen de natiën eens vervangen door echt christelijke naastenliefde, zou een oorlog als deze mogelijk geweest zijn?

Niemand twijfelt, wat hierop het antwoord is.

Maar dan staat het ook vast, dat deze oorlog door de economische verhoudingen niet is veroorzaakt, maar dat deze dien gruwel alleen tot gevolg hebben gehad, omdat de onderlinge verhouding tusschen de volken niet is gebaseerd op het Recht, maar op de Macht, — en niet wordt beheerscht door de christelijke liefde, maar door het meest egoïstisch eigenbelang.

En ook hier valt niet de schuld te geven aan één volk of natie.

Zeker, geweldig is de invloed, die van de groote Duitsche wijsgeeren op het Duitsche Volk en vooral op zijn leidende mannen is uitgegaan. Denk aan Kant, Fichte, Schelling, Hegel, Nietzsche. In verschillende opzichten is dit voortreffelijk uiteengezet door Max van Pol in zijn bij **Futura** verschenen brochure „**De Oorzaken van den Wereldoorlog.**"

Maar tegen zijn betoog hebben wij één ernstige grief: wat hij aantoonde voor Duitschland had hij niet mogen nalaten evenzeer en met evenveel klem aan te toonen óók voor Engeland en Frankrijk.

Juist de Engelsche en Fransche wijsgeeren en economisten zijn het geweest, die het eigenbelang als handelingsmotief hebben verheerlijkt, die den strijd om het bestaan in hun levensbeschouwing op den voorgrond hebben gesteld. Al hadde geen der genoemde Duitsche filosofen geleefd en geleerd, de vergiftiging van de volksziel ware er evenzeer geweest, door de ongeloovige, anti-christelijke wijsbegeerte van Frankrijk en Engeland.

Ook hier dus past het geen natie een andere het zwaarst verwijt naar het hoofd te werpen. Schuldbewustzijn moet er komen bij allen, en terugkeer tot het levenskrachtige Christendom, evenzeer bij **allen**.

Uit dit oogpunt ook heeft Paus Benedictus in zijn eerste Encycliek dezen grooten oorlog gezien, als hij klaagt, dat „het eene volk van het andere veel meer door naijver dan door grenzen wordt gescheiden," en vermaant: „Er liggen toch zeker andere wegen open en er zijn andere middelen bij de hand, waarop de rechten, die geschonden mochten zijn, kunnen worden hersteld. Laten ze de wapenen neerleggen en die middelen beproeven, oprecht bezield met goede trouw en welgezindheid."

En hij schrijft:

„Sedert men opgehouden heeft, bij de inrichting van het Staatsbestuur, de voorschriften en regelen der christelijke wijsheid toe te passen, waar deze toch steun en rust geven aan de maatschappelijke orde, moeten de Staten noodzakelijk tot in hun grondslagen worden geschokt; en de ommekeer in denkwijze en de verandering in zeden, die daaruit gevolgd zijn, zijn van dien aard, dat, zoo God ons niet spoedig te hulp komt, de ondergang der menschelijke samenleving nabij schijnt te zijn."

Met alle middelen en kracht moet er derhalve gewerkt worden, „opdat in de menschen weder opleven het geloof in de dingen, die boven de natuur liggen, en tevens de vereering voor, het verlangen naar en de hoop op de eeuwige goederen. Naarmate in de menschen het geloof zal toenemen, zal hun matelooze zucht naar ijdele aardsche goederen verminderen en langzamerhand zullen, onder den opbloei der liefde, twist en tweedracht in de maatschappij verdwijnen."

Zóó tusschen de individuen — maar zóó óók tusschen de volkeren en natiën.

Ook hier, ook in dezen wereldoorlog, geldt het verheven eenvoudige woord van den grooten Kerkvader: **Solutio omnium difficultatum Christus**: de oplossing van alle moeilijkheden is Christus!

Terug naar het Christendom, stedaar het eenige redmiddel voor een anders rampzalige menschheid.

Menschen en volkeren, onderdanen en overheden, zij hebben ééne taak: ervoor te zorgen, dat het Christendom weer worde levenspraktijk van individu en natie.

Alleen dan zal weggenomen zijn de **eigenlijke** oorzaak van dezen gruwelijken oorlog.

De Voorh.

In de Argonnen.

Kellermann geeft in het „Berl. Tagebl." een levendige beschrijving van de Argonnen.

Het regent in stroomen. Het water wordt bij emmers uit de loodzwarte wolken geschud, die laag over de bosschen drijven. De boomen zwiepen in den wind en schudden watervallen uit hun kronen. De wegen zijn modder. Beken vallen langs de hellingen. In de soldatenholen branden de kachels.

Het Argonnen-woud toont zijn ware gezicht. Het is een bosch voor kolenbranders, rooverbenden en wilde zwijnen. Het bosch heeft zijn geschiedenis, dat is zeker. Men ging er binnen en verdween. Men sloeg een kruis en was dood. In het kreupelbosch lag de moordenaar op de loer. Er zijn hier plekken met merkwaardige namen: „La fille morte" i „l'Homme mort." Dat heeft wel zijn reden. Dit sombere rooversverleden van het bosch is echter een idylle bij tegenwoordig vergeleken.

Hooge boomen, meestal eiken, hier en daar, dan het kleine hout, jonge eiken, beuk en elzen, dicht tegen elkaar en daaronder het kreupelbosch, bramen, dorens, varens, brem, slingerplanten, een natuurlijke draad versperring van de gemeenste soort. Het is een bosch voor een harigen, gorilla-achtigen boschduivel, die met zijn knuppel in de hand door het kreupelbosch kruipt en leem vreet.

We gaan dwars door het bosch. De wegen zijn hier met knuppels geplaveid. De eene knuppel ligt netjes naast den anderen. Zorgvuldig werk, anders kon men hier geen stap doen. Granaatkraters, stukgeschoten boomen, eiken van de dikte van een man, die door een granaat in het midden getroffen op het gezicht gevallen zijn; ze liggen daar nu te sterven. Hier zijn merkwaardige hunnebedden, midden in het bosch; heuvels van steen en aarde. Bekijkt men ze van nabij dan zijn het batterijen. De kanonnen staan er in. Fatsoenlijk kaliber. Ze schieten gladweg door loof en twijgen heen. We kloppen aan en treden binnen. Hier brandt een hanglamp, ofschoon het elf uur 's morgens is. Een man in een wollen vest ontvangt ons. Hier wonen genie-officieren. Menschen van de wereld. Zij hebben een goed humeur, cognac, en een heerlijke, warme kachel, die onmiddellijk begon te sissen, als men in haar buurt komt. Daar gaat zelfs de telefoon.

Vervolgens vertelt Kellermann, hoe hij van uit den top van een boom het terrein overziet.

Vreeselijk, afgrijselijk moet het hier in het begin van den oorlog zijn toegegaan. Het bosch heeft zijn geschiedenis. En zij is verschrikkelijk als de geschiedenis van wilde zeeën. Thans nog vindt men in het kreupelhout verstrooid lijken en geraamten. Men ziet in het kreupelbosch een soldaat met het geweer in aanslag. Men roept hem toe en hij antwoord niet. Hij is dood en door de dorens in zijn laatste houding vastgehouden. Men moest zich een weg banen als in een tropisch woud. Men werd van nabij beschoten en zag geen vijand. De Franschman zat boven in de boomen met machinegeweren. Men hoorde den vijand spreken, de officieren bevelen geven, maar men zag niets. Volmaakt niets. Men groef zich tegenover elkaar in den grond, schoot met machinegeweren in het dichte kruid om lucht te krijgen, drong voorwaarts — de vijand trok zich tien pas terug en de oude geschiedenis begon weer.

Het was een Indianen-oorlog.

Degradatie van Desclaux.

Desclaux, de vroegere betaalmeester-generaal van het Fransche leger en beschermeling van Caillaux, werd, naar men weet, in Maart jl. tot zeven jaar eenzame opsluiting veroordeeld wegens het stelen van militaire rantsoenen, die hij aan een van zijne vriendinnen te Parijs stuurde. Maandagochtend moest hij de vernedering van een openbare degradatie ondergaan.

Bij het dof gerommel van de trommen werd hij van de automobiel, waarmee hij gebracht was, in een carré geleid, waar het vonnis werd voorgelezen en een kolonel de woorden uitsprak: „Desclaux, uit naam der Republiek verklaren wij u onwaardig om de wapenen te dragen."

Toen naderde hem een sergeant en trok hem de zilveren strepen van arm en pet, nam hem het roode lint van het Legioen van Eer van de borst, trok hem het zwaard uit de schede, brak het over zijn knie en smeet de stukken rinkelend op den grond.

Desclaux, bleek en als een misdadiger geschoren, werd toen langs het carré gevoerd en weer naar de gevangenis teruggebracht, waar hij de rest van zijn straf moet uitzitten.

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke berichten.

Zaterdagmiddag om vijf uur heeft de begrafenis plaats gehad van de Zeereerw. Moeder Ursuline.

De deelneming was buitengewoon.

De geliefde doode lag te midden van een berg kransen en bloemen, door de Heeren Doktoren en vele vereerders der Zusters aangeboden. De Hoogeerw. Pater Provicaris G. Wolsky verrichtte de rouwplechtigheid, daarbij ter zijde gestaan door den Zeereerw. Directeur van het Gasthuis, Pastoor J. v. Baars en den Secretaris van het Bestuur, de Zeereerw. Heer F. J. A. van den Donk. Het koor der Eerw. Fraters zong op ondersteunende wijze de indrukwekkende liturgische gezangen. Aan weerszijden van het presbyterium, zwaar in rouw gehuld, hadden rechts de Hoogedelgestrenge Heer Gouverneur plaatsgenomen, vergezeld van zijn militairen adjudant Luitenant H. de Vries, links de Kapitein Commandant der troepen en van het garnizoen, de Stadsgeneesheer en de Heeren Doktoren, de bijna voltallige Geestelijkheid aan het voeteneinde en de Eerw. Fraters aan het hoofdeinde der doodsbaar.

De eerw. Zusters lagen geknield in de banken, terwijl de overige ruimte der Kapel geheel gevuld werd door belangstellenden.

Aan den stoet namen verder nog deel de Heeren Hoofdambtenaren, Consuls, de voornaamste handelshuizen, de Commandant der Brigade Marechaussée, en eenige Onderofficieren in groot tenue.

De Eerw. Zusters droegen de kist naar den lijkwagen.

Bij het kerkhof gekomen droegen de Eerw. Fraters het stoffelijk overschot van den lijkwagen naar het Priestergraf en waren ook de slippedragers.

Voorafgegaan door de misdieners die een kruis en kransen van levende bloemen droegen, begaf zich de heele lange stoet naar het R. K. Kerkhof, waar Moeder Ursuline ter ruste werd gelegd in een der afdeelingen van het Priestergraf.

De Hoogeerw. Pater Provicaris bracht dank voor de buitengewone eer aan de Overledene bewezen en prees Haar als een kloeke vrouw vol edele menschenmin, door godsdienst en godsvrucht geadeld, geheiligd tot een voorbeeldig religieus, een wijs en voorzichtig Overste, die de inrichting aan wier hoofd zij stond tot volle ontwikkeling bracht en uitstekende leiding gaf aan hare Zusters.

De beaarding werd na de Geestelijkheid ook verricht door den Gouverneur en Adjudant, den Kapitein der troepen en de Heeren Doktoren, waarna allen in stilte het Kerkhof verlieten, de herinnering medegedragen aan een edele vrouw, die veel en lang gewerkt heeft voor het welzijn der Kolonie.

R. I. P.

Grootbedrijf.

Er breken betere tijden aan voor Curaçao. De phosphaat-ontginning gaat, reeds nu in oorlogstijd, zeer geregeld haar gang. De booten, welke phosphaat komen halen, volgen elkander snel op.

Een paar honderd man heeft daar door werk en brood.

De raffinaderij gaat nu eerstdaags beginnen en heeft een paar duizend krachten noodig.

Onlangs ontvingen we weder van den Heer C. S. Gorsira JPEz. de volgende verblijdende mededeeling:

Mijne Heeren.

Van de Directie der Eerste Sisal Cultuur My. kreeg ik bericht, meldende dat de maatschappij de proef met Sisal zal doorzetten en daartoe de huur der gronden op de plantage „Mount Pleasant" heeft verlengd. Met behulp van het Gouvernement zal de aanplant tot 300 H.A. worden uitgebreid. Tot Administrateur is benoemd de Heer J. van Puffelen, die reeds op Java in de sisalcultuur is geweest en van wien dus kan worden verwacht, dat hij met de door hem reeds op dat gebied opgedane ondervinding de Cultuur hier tot een bloei zal doen komen."

Van de drie grootbedrijven meer, welke ons hoofdeiland thans rijk is, is alleen de laatste, de sisalcultuur afhankelijk van den regenval, de werkloosheid zal dus in het vervolg bij slechte jaren niet meer zoo algemeen zijn, als zij dit jaar was.

Wij gaan een mooie toekomst tegemoet, vooral omdat bij al deze grootbedrijven, bij de petroleumraffinaderij wel het meest, scheepvaart en kolenhandel ook in bloei zullen toenemen.

De stoffelijke welvaart zal er dus algemeen bij winnen. Men zij op zijn hoede, dat het geestelijk welzijn der bevolking er niet onder lijde. Zedelijkheid, spaarzin, matigheid bij ontspanning en in het gebruik van sterken drank moeten worden bevorderd, in één woord het godsdienstig leven bij de bevolking worden ontwikkeld.

Voor de Armen.

Het Steuncomité voor Curaçao heeft op Java fl 20.000 bijeengebracht.

Uit dankbaarheid voor deze welkome gift vermelden wij de namen onzer weldoeners, zooals door het „Koloniaal Weekblad" is opgegeven:

Het „N. I. Steuncomité Curaçao" maakte bekend, dat ten behoeve der noodlijdenden in Curaçao de navolgende bijdragen werden ontvangen:

f 3 584 16	van	het Comité Batavia.
f 10 —	„	G. Hebl, Klaten
f 515.—	„	het Comité Padang.
f 5.—	„	Mej. C. Ch. Vreede, Malang.
f 5.—	„	een afzendster te Koedoes.
f 100.—	„	H. W. A Kuijper van Harpen, Tirto.
f 69.50	„	Ass. Res Patjitan.
f 128.50	„	Gew Secr. Madioen.
f 2.000.—	„	Sub Agentschap Kota Radja der N. H. M.
f 453.36	„	het Comité Solo.
f 25.—	„	het Comité Padang.
f 2.—	„	Resident van Madoera.
f 17.80	„	Ass. Res van Sampang.
f 1 000.—	„	P. van Neojen, Afd. Banjoemas.
f 37.50	„	Plaatselijk Comité Djokja.
f 5.500.—	„	het Comité Makassar.
f 1.000.—	„	Sub Agentschap Kota Radja der N. H. M.
f 31.—	„	Adm. en Geëmpl. Sf. Pagottan.
f 26.50	„	Ass. Res Toeban.
f 1 082 50	„	het Comité Garoet.
f 5.—	„	E. Halewijn, Bandoeng.
f 620 90	„	het Comité Pasoeroean.
f 1 500.—	„	het Comité Menado.
f 300.—	„	't Comité Probolinggo.
f 21.50	„	Kon. Paketv. Mij.
f 18.040 22		

De Havenwerken.

Het is goed gegaan van de week. De schoten knallen soms meerdere malen per uur en de „Hayward Bucket" heeft een paar onderlossers volgestort.

Een enkele vraag veroorloven wij ons, in navolging van onzen geachten Collega „Boletin Comercial": Kunnen die harde schoten geen gevaar opleveren voor de nabijzijnde huizen?

Werkverschaffing.

Het is ons niet bekend, of het Bestuur hier zoowel als op Aruba nog veel werk heeft voor de werkloozen.

Mocht het zijn, dat men zoekt naar middelen om den armen mannen en jongens, die werken kunnen, wat te doen te geven, dan meenen wij de aandacht te mogen vestigen op het Rifwater.

Een diepere vaargeul zal het verkeer te water daar vergemakkelijken. Het wegruimen van wier en zeeplanten tusschen het Ziekenhuis en het Krankzinnigen-gesticht den soms ondragelijken stank veel verminderen, omdat 't water dan beter door kan spoelen.

Misschien is het Rifwater weer in verbinding te brengen met de zee. Het kanaal bestaat nog, maar is grootendeels verzand.

En dan nog wat.

Op Charo komen vele menschen te wonen, maar er is geen goed drinkwater in de nabijheid. De putten geven brak water.

Is daar nu geen open vijver te graven?

Op Aruba en Bonaire zijn die zeer gebruikelijk, hier zien we ze niet.

Of zou in De Zwarte Berg geen gaanderij zijn aan te leggen tot verzameling van het neerstroomende regenwater?

Als men niet weet, op welke wijze nog langer werk verschaft kan worden, zou men op die manier de mannen nuttig bezig kunnen houden.

A. N. V.

De Groep Nederlandsche Antillen heeft haren leden gisteren een echt Hollandschen Avond aangeboden, daartoe in staat gesteld door de bereidwillige medewerking van den Weledel Gestr. Heer H. L. Bierman, Kapitein-Commandant der troepen. Z.W.E.G. zou een lezing houden over Atjeh en Sumatra's Westkust.

De nieuwe militaire sociëteit in het Waterfort was om half negen prop en propvol met Dames en Heeren, toen onder de tonen van het *Wilhelmus* de H.E.G. Heer Gouverneur werd binnengeleid door de Commissie van ontvangst, Dr. M. C. Henriquez, en den Heer H. J. Th. Boomgaart. De wn. Voorzitter, Pater Wahlen en de Secretaris, de Heer Chumaceiro ontvingen Mr. Th. I. A. Nuyens bij den ingang van het gebouw. ZHEG. was vergezeld van zijn militairen adjudant, Luitenant H. de Vries.

Na den welkomstgroet en een kort inleidend woord van den Voorzitter begon de Kapitein zijn lezing met een kort overzicht van het tijdvak van Heutsz, het glorietijdperk van Nederland in Atjeh, dat onder het militair bestuur van dezen Generaal tot rust kwam. Volbloed militair en oprecht Nederlander sprak Kapitein Bierman met den gloed der overtuiging over het dikwerf beld-

haftig optreden van het Oost-Indisch leger en het weldoende beschavingswerk van Nederland in Indië. Mooie foto's, prachtkiekjes elk op zich zelf, illustreerden de lezing, of liever de lezing was eigenlijk een verklarende tekst bij de platen. Het licht was erg onstandvastig, maar de Heer H. MANUEL wist het met zeer veel inspanning toch zoo ver te brengen, dat alle beelden minstens een oogenblik zeer goed belicht werden en duidelijk waren te zien.

Na Atjeh kwam Sumatra's Westkust aan de beurt. Kapitein BIERMAN sprak als een goed kenner van land en volk, die alles zelf gezien had en meegeleefd.

Een luid applaus bedankte den Spreker voor zijn onderhoudende en hoogst belangrijke lezing.

Met een enkel woord bracht Pater WAHLEN hulde aan den Kapitein, die de Oost had leeren kennen aan de West, en een blik had doen slaan in Groot Nederland. Met rechtmatigen trots mocht bij gewagen van Neerlands roemrijk Oost-Indisch leger en het prachtig beschavingswerk door de Nederlandsche kolonisatie verricht. De wn. Voorzitter hoopte Kapitein BIERMAN nog meermalen te zien optreden voor het Verbond en bracht ZWEG. dank voor het ter beschikking stellen der Militaire Sociëteit, aan de Officieren voor de versiering der zaal en aan den Kapelmeester voor zijn opvroolijkende muziek, en sloot de welgeslaagde Buitengewone Vergadering.

Noodweer.

De stikkende hitte zou men reeds zoo kunnen noemen, maar we bedoelen toch meer de onweersbui van Zondagavond. Hier bleef het beperkt tot veel bliksem en weinig regen, maar op Bonaire zijn huizen omgewaaid, boomen ontworteld, kuilen in den grond geslagen. Gelukkig, heeft het er ook goed bij geregend. In twee uur tijds viel op Kralendijk 37 mM. op Rincon 21.

De „Arabic."

Onze stadgenoot, de Heer ISAAC A. CORREA JR. heeft aan zijn Familie al hier bericht gezonden, dat bij behoort tot de geredde passagiers van de „Arabic."

Onze oprechte gelukwenschen.

Officiëele berichten.

Hierbij wordt bekend gemaakt, dat door den Gouverneur van Curaçao, op het door ZijnHoogEdelGestrenge op den 31sten Augustus dj. verzonden telegram, luidende:

„Her Majesty the Queen of the „Netherlands

„Hague

„Colony Curaçao respectfully tenders „Your Majesty sincere congratula „tions and best wishes for preser „vation of peace

„Governor Nuyens"

op den daaropvolgenden dag het onderstaande draadbericht uit 's Gravenhage is ontvangen:

„Governor Curaçao

„Willemstad

„Best thanks colony good wishes

„Wilhelmina."

Door den Gouverneur is Woensdag ll. van den Consul-Generaal der Nederlanden te Havana het telegrafisch bericht ontvangen, dat de op Cuba tegen Curaçao bestaande quarantaine is opgeheven.

De onderwijzer 2de klasse G. Troost is tijdelijk belast met de functiën van leider van den cursus in de zeevaartkunde op het eiland Curaçao.

De onderwijzer 2de klasse G. J. Veeris, thans werkzaam aan de Hendrikschool alhier is overgeplaatst naar St. Eustatius en tijdelijk belast met de functiën van hoofd der openbare school aldaar; de tijd. onderw. 3de klasse J. W. T. Schotborgh is eervol ontheven van de verdere waarneming der betrekking van hoofd dier school; en de onderwijzer 3de klasse Antonio de Groot is eervol ontheven van zijn tijdelijke werkzaamstelling aan die school.

Aan den Adviseur voor visscherijzaken alhier Dr. P. J. van Breemen is veertien dagen verlof verleend

Overgeplaatst zijn: de onderwijzer 3de klasse W F. A. Labega, hoofd der openbare school te Klein Baai op St. Martin N. G., naar de openbare school te Prinsen Kwartier aldaar, als hoofd dier school; de onderwijzer 4de klasse B. T. Houtman, werkzaam aan de openbare school te Prinsen Kwartier; de onderwijzer 3de klasse L. Conner, hoofd der openbare school te Prinsen Kwartier, naar de openbare school te Klein Baai als hoofd dier school; en de onderwijzeres 4de klasse, Mej. J. C. Buncamper, tijdelijk werkzaam aan de school te Prinsen Kwartier, naar de openbare school te Klein-Baai.

De ambtenaar van politie enz. op Aruba H. E. Lampe is in activiteit hersteld.

Het aan den Gezaghebber van Saba P. L. Gorsira, wegens gewichtige redenen verleend verlof van een maand, is tot herstel van gezondheid verlengd met twee maanden.

Aan den assistent-opzichter bij den vuurtoren te Boca Spelonk op Bonaire Willem Muller is om gewichtige redenen drie weken verlof verleend.

Aan den ontvanger, tevens ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht op Aruba en chef van het hulppostkantoor aldaar C. P. de Haseth is om gewichtige redenen hoogstens vier dagen verlof verleend.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 3 Sept. 1915.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.........		——
ZOUT per vat van 180 K.G.........	f	0.80½
DIVIDIVI per K,G........................	„	0.05
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„	0.40
id. per KG. 2e kw.	„	0.30
HUIDEN per K.G........................	„	0.60
GEITENVELLEN per K.G............	„	0.80
WOL per K.G............................	„	0.18
SCHAPENVELLEN per stuk..........	„	0.50
BEENDEREN per K.G..................	„	0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.............	„	0.05
STROOHOEDEN (hippijapa).		
Kwaliteit No, 1...........per dozijn	„	3,12½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„	3.25
„ „ 2 „ „	„	5.
„ „ 3 „ „	„	——
„ „ 3 „ „	„	——
„ „ 4 „ „	„	7
„ „ 5 „ „ OLA	„	—.
„ „ 6 „ „	„	8
„ „ 7 „ „	„	9
„ „ 8 „ „ OLA	„	
„ „ 9 „ „	„	12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„	
„ „ 11 „ „	„	
„ „ 12 „ „ OLA	„	
„ „ 13 „ „	„	
„ „ 14 „ „ OLA	„	
„ „ 15 „ „	„	
„ „ 1 van 25 c.M. of minder	f	

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA.

Zondagavond om 7.30 uur Overzijde.

1.	Amasonen	Marsch	G. Micaelis
2.	Banditenstreiche	Ouverture	Suppe
3.	Quand l' amour meurt	Valse	Cremieux
4.	Images de Reve	Fantaisie	Bochel
5.	De lustige Boer	Marsch	L. Fall
6.	Fantaisie sur Guillaume Tell		Rossini
7.	La Voyante	Schottisch.	Bonchel
8.	Bella Imagen	Dansa	Campos.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven

E. C. Allen, Esaeturo Barbato, Capintan avordo de vapor Español, O L. Criollo Amalia Adelinda Oduber Edwin Senior Rosalia Senchi, Cicilia steba, Hypolito Wiels.

Aangeteekende stuk: Johannes Beltran.

Drukwerken: L. L. Blanon, A. Gesnier.

Koloniale Postspaarbank.

gedurende de maand Juli.

		ingelegd	teruggehaald
Willemstad		f 7 053.60	f 5.271.74
2e district	Curaçao	229.	0.75
3e „	Curaçao	——	4.
4e „	Curaçao	5 50	——
5e „	Curaçao	5.50	25.
Oranjestad	Aruba	534 70	181.
3e „	Aruba	——	——
Kralendijk	Bonaire	568.40	110.75
Rincon	Bonaire	——	3.
Philipsburg	St Martin	882.60	3,058.74
Oranjestad	St Eust.	24.	288.49
Botton	Saba	237.75	100.
Windwardside	Saba	279.75	0.40½
Totaal		f 9,820.80	f 8,958.87½

Scheepsberichten.

(OFFICIEEL).

Gedurende de maand Augustus zijn

Binnengekomen. VAN		Uitgezeild. NAAR	
Aruba	14	Aruba	16
Azua	1	Barbados	2
Barahona	1	Bonaire	28
Barbados	3	Bovenw. eilanden	1
Bonaire	28	Guanta	1
Bov. eilanden	1	La Guayra	1
Guanta	1	La Vela de Coro	7
La Vela de Coro	5	Maracaibo	14
La Guayra	3	Pto Cabello	4
Maracaibo	11	Rio Hacha	2
Pto. Cabello	5	Santo Domingo	1
Ricla	1		
Rio Hacha	2		
Sto Domingo	1		
totaal	77	totaal	77

In Augustus was de zeilvaart tamelijk slapjes. Alleen 't verkeer met Maracaibo was wat levendiger dan in de vorige maand.

Regenval

gedurende de maand Juli.

	m.M.
Fort Amsterdam	64.4
Westpunt	34.1
Plantage Siberië	7.5
Dokterstuin	34.
Kl. St. Martha	42.5
Hoffi Abao	55.
Cas Chikitoe	49.
Sta. Maria	48.8
Plantage Gr. St. Joris	45.
Wilhelmina-tuin	45.5
Sta. Rosa	42.
Beekenburg	53.5
Noordkant	48.

Buitenland.

Na een jaar strijdens.

Niemand, die op dit oogenblik met eenigen zekerheidsgrond omtrent den afloop van den oorlog iets anders vermag te voorspellen dan dit: dat er van een volkomene verplettering der eene groep verbondenen door de andere meer dan waarschijnlijk geen sprake zal zijn. De teleurstellingen, aan beide kanten ondervonden, zijn daartoe te talrijk en te groot geweest.

Het optreden van Engeland aan de zijde zijner Triple-Entente-vrienden, de heldhaftige tegenstand der Belgen, de ontsnapping van het Belgische veldleger, de hopelooze strijd tegen het water van den Yser, de gedwongen terugtocht van de Marne naar de Aisne, de terughouding en later de afval van Italië, de leverantie van krijgsvoorraden door Amerika aan de geallieerden — wat al onverwachte tegenslagen voor Duitschland, welks strijders, aanvankelijk in hun met humoristische opschriften en guirlanden versierde treinen naar het slagveld reizende, zich den strijd zoo geheel anders hadden voorgesteld! Daartegenover voor de geallieërden de teleurstelling van Turkije's partijkiezen voor de centrale staten, van de voorzichtig-berekenende houding der voornaamste Balkan-rijken, van Duitschland's duikbootenoorlog, van het tot dusverre minimale succes, behaald door de Italianen, van de gebrekkige versterking der Russische „stoomwals" en van hun eigen onvoldoende gebleken voorraad aan munitie en manschappen, in welke leemte thans moet worden voorzien — vooral door de Britsche regeering — met bijna bovenmenschelijke krachtsinspanning.

Is het wonder, dat deze factoren er machtig toe hebben medegewerkt om rondom dit bloedig wereldconflict — politieken, economischen en rassenoorlog tegelijk — een sfeer te scheppen van haat, die de strijders der verschillende partijen te land, ter zee en in de lucht meermalen alle ridderlijkheid tegenover elkaar schijnt te doen vergeten en hen to maken tot wezens, wreeder dan menscheneters? Is het wonder, dat deze oorlog, waarin over en weer met de beginselen van het volkenrecht op de meest verbluffend-willekeurige wijze wordt omgesprongen, zelfs tusschen de niet-combattanten zoowel van de neutrale als van de in den strijd betrokken natiën een oorlog op het papier heeft doen ontstaan en een kibbelliteratuur heeft doen opbloeien, even streelend en aantrekkelijk voor den geest als brandnetels voor de vingers? Wat is er al niet beweerd en weerlegd, als beschuldiging uitgesproken en als laster afgewezen, met taaie volharding herhaald en met even groote vinnigheid bestreden! En hoe heeft het afgeloopen oorlogsjaar, waarin we op politiek, volkenrechtelijk en zedenkundigwijsgeerig gebied allerlei theorieën hoorden verkondigen, het ons gemakkelijk gemaakt te gelooven in het spreekwoord der ouden, hetwelk zeide, dat er geen stelsel was zóó dwaas of een der philosophen had het verdedigd. En bij dit alles is het geloof van het vredelievende gedeelte der menschheid in de goede trouw van gedane beloften en plechtig aangegane overeenkomsten of gesloten tractaten hopeloos ondergegaan als een geramde duikboot!

Wat de oorlog geleerd heeft onder militair opzicht: op het gebied der vestingbouwkunde bijv., wat betreft het gebruik van springstoffen, de al of niet grootere bruikbaarheid van onderzeeërs en torpedobooten boven „Dreadnought's" en andere groote oorlogsschepen, de superioriteit van vliegtuigen boven luchtschepen en vooral de rol, door de ammunitie te spelen in den loopgraven-oorlog — het blijve ter beoordeeling overgelaten aan onder dit opzicht technisch-bevoegden.

Duidelijk is dit gebleken, dat in het uur van den grootsten nood en van het grootste gevaar de stelsels van internationalisme en vaderlandsloosheid bij de aanhangers ervan het hebben moeten afleggen tegen de kracht van het iederen mensch ingeschapen nationaliteit-gevoel, zoodat we in al de oorlogvoerende landen republikeinen en socialisten, ja zelfs desertiepredikers als Hervé, de gekroonde of nietgekroonde staatshoofden en hun regeeringen hebben zien steunen, optreden als dienaren der kroon, met de wapenen in de vuist naar het front hebben zien snellen, en moorddadig-gezinde suffragetten — als evenzoovele „getemde feeksen" van Shakespeare — herschapen hebben gezien in propagandisten van de vurigste oorlogsgeestdrift. Over dit merkwaardig verschijnsel heeft zich inzonderheid de bevolking der neutrale landen bespiegelingen kunnen vormen inzooverre de lust daartoe haar niet ontnomen werd door den onder menig opzicht pijnlijken economischen druk, welken als een gevolg van den oorlog ook zij ondervond en waaruit opnieuw bleek, dat het — op zich zelf zeer verstandige — weigeren om met groote heeren kersen te eten lang niet altijd ertegen waarborgt, dat men de pitten nijdig in het gezicht geworpen krijgt!

Voor ons vaderland is deze oorlogperiode een jaar geweest van studie, van leerzaam aanschouwelijk onderricht, en men kan slechts wenschen, dat de waardigheid en vastberadenheid, de voorzichtigheid en het beleid, waarvan onze staatslieden blijk hebben gegeven, geëvenaard mogen worden door de ambtelijke qualiteiten van hen, aan wie de zorg is toevertrouwd voor onze weermacht te land en ter zee. Het is beter op dit punt niet verder uit te weiden. Of de politieke Auguren gelijk hebben, die een dreigende wolk zien opkomen uit het Oosten, ofwel zij, die gevaar voorspellen uit het Westen, wie zal het zeggen! Niemand, die er zich bij den huidigen onzekeren staat van zaken een voorspelling van maken kan, welke toestand bij — misschien nog vóór — de eindregeling van dit bloedig wereldconflict zal geschapen worden in onze onmiddellijke nabijheid. Is het waar, dat onze machtige naburen onder alle omstandigheden in hun eerbied voor onze neutraliteit en territoriale onschendbaarheid zullen volharden? Mogen wij er inderdaad op vertrouwen, dat het geenszins Duitschland's bedoeling is in Europa zijn grenzen uit te breiden, doch slechts waarborgen te verkrijgen om

Burgerlijke stand.

Opgaaf van het aantal geboorten, sterfgevallen en huwelijken, welke hebben plaats gehad gedurende de maand Juli 1915.

	Geboorten.				Overleden		Aangegeven.	
	M. gesl.	Vr. gesl.	in echt	b. echt	M. gesl.	Vr. gesl.	Levenl.	Huwel.
Stadsdistrict	9	3	4	8	10	11	1	5
2e. district	3	3	4	2	4	5	0	1
3e. district	4	4	4	4	6	2	0	1
4e. district	4	2	4	2	1	0	0	0
5e. district	4	2	3	3	2	4	0	1
Totaal:	24	14	19	19	23	22	1	8

Er waren ditmaal 38 geboorten tegen 45 sterfgevallen.

De stad draagt nog altijd schuld aan dezen verkeerden toestand. In het stadsdistrict werden slechts 12 kinderen geboren, terwijl er 21 menschen stierven.

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand Aug. 1915 aandeden met vermelding van hunne inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Augustus.	77	9,364	8,761	29	187,690	115,634
Vorige maanden.	579	72,413	66,673	187	1.168,565	733.368
Totaal.	656	81,777	75,434	216	1,356,255	849,002

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

zich vreedzaam te kunnen ontwikkelen? Of hebben we veeleer reden om met ernstige bezorgdheid het woord te overwegen, door minister Grey op 3 Augustus 1914 gesproin het Britsche Lagerhuis: „Indien de onafhankelijkheid van België verloren gaat, zal Nederland volgen— een uitspraak, die, voorzooverre het een eventueele annexatie van Belgisch grondgebied betreft, den volgenden dag in een schrijven van den Duitschen minister Von Jagow aan den ambassadeur Von Lichnowsky te Londen bevestigd werd? Wij weten het niet en daar is zeker wel niemand, die voorloopig op deze vragen een afdoend — laat staan een geruststellend — antwoord geven kan.

Een reden om de naaste toekomst tegemoet te zien met bange gedruktheid? Allerminst De vrees is niet alleen een slechte raadgeefster, doch de dood van geestdrift en geestkracht, deze onmisbare voorwaarden voor het behoud van het ongeschokte zelfstandig bestaan eens volks. Wel vermanen ons elke dag en elk uur met inspanning van alle krachten te werken aan de ontwikkeling onzer weerbaarheid en met de oud-Hollandsche bede op de lippen:

„Mijn schilt en mijn betrouwen
Sijt ghij, o Godt mij Heer!"

de leuze: „Je Maintiendrai" te helpen maken tot eervolle en roemrijke werkelijkheid.

De Tijd.

De Doema-zitting.

31 Juli is de Russische Doema bijeengekomen en hebben de ministers hun verklaringen afgelegd. Men heeft voorspeld, dat bij deze gelegenheid tal van onthullingen een verrassend licht zouden werpen, zoowel op den binnenlandschen toestand als op de Russische meening omtrent de oorlogvoering der geallieerden. Deze voorspellingen schijnen te falen: naar de redevoeringen der ministers te oordeelen is men meer dan ooit vastbesloten den oorlog door te zetten en schijnt aan de eendracht der vijanden van Duitschland en Oostenrijk niets te haperen. Toch is niet uitgesloten, dat de oppositie in de Russische volksvertegenwoordiging eenige voor de regeering minder aangename quaesties bespreekt. Men zie hiervoor de eventueele telegrammen.

Na de belangrijke rede van den minister-president Goremykin, die o. a. groote concessies aan het „ridderlijke, edele, trouwe en dappere Poolsche volk" in uitzicht stelde, nam de minister van Oorlog, Poliwanoff, het woord. Hij verklaarde, dat Rusland thans oorlog voert met staten, die het een eeuw geleden uit de handen van Napoleon heeft bevrijd. Door bekwame en aanhoudende voorbereiding gedurende meer dan 40 jaar — aldus de minister — heeft Duitschland resultaten verkregen, waardoor het uit een militair oogpunt thans alle andere landen overtreft, vooral wanneer het zijn rijke technische hulpmiddelen gebruikt, met veronachtzaming van de oorlogstradities, die tot dusverre de militaire eere-code vormden van de beschaafde naties. De vijand heeft thans tegen ons een buitengewoon talrijke strijdkracht samengetrokken, die achtereenvolgens het gebied van het militaire arrondissement Warschau insluit, welks strategische omlijning steeds het zwakke punt was van onze westergrens Misschien zullen wij den vijand een gedeelte van die streek overlaten en ons terugtrekken naar stellingen, waar ons leger zich zal voorbereiden op hervatting van het offensief. Het einde kroont het werk. Dat wordt bewezen uit het gebeurde in 1812 Wij zullen thans misschien Warschau opgeven, zooals wij toen Moskou opgaven om ons de eindoverwinning te verzekeren. Dit gevoel beheerscht geheel Rusland, even als dat van liefde en eerbied voor ons leger, aan hetwelk wij onzen zegevierenden intocht in Lemberg, en de overwinningen in Galicië en bij Prasnysz, te danken hebben, waar wij ontzaglijken buit maakten.

De minister sprak daarna in warme bewoordingen over de legers der geallieërden, hij wees op de verdediging van België, den schitterenden slag aan de Marne, waar de Duitschers tot den terugtocht genoodzaakt werden. Hij herinnerde aan de buitengewone praestaties bij Yperen en bij Atrecht, waar de opperbevelhebber der geallieerden blijk gaf van onovertreffelijke eigenschappen. Hij beschreef de overwinningen, door Japanners, Serviërs en Montenegrijnen behaald en wees op de vorderingen van het Italiaansche leger, dat ongeloofelijke moeilijkheden overwint.

De minister verklaarde, dat het Russische leger zijn plicht doet: om de overwinning te behalen, moet het echter gevoelen, dat het 't geheele land achter zich heeft als een enorm reservoir, waaruit het gevoed wordt. Daarna somde hij de militaire ontwerpen op, die hij bij de Doema zal indienen, het oproepen van de lichting 1916 en van eenige categorieën der reserve. Hij constateerde, dat, dank zij de samenwerking tusschen de intendance en het ministerie van landbouw, de voorziening in de behoeften van het leger onafgebroken met de gunstigste resultaten heeft plaats gehad. Nooit is in eenigen oorlog het probleem der provianddeering van een ontzaglijk leger zoo uitstekend geslaagd als thans.

Gebleken is, dat de economische toestand geenszins geleden heeft door den oorlog, daar het land, dank zij den goeden oogst, weder overvloedig van alles voorzien is en den oorlog nog jaren zal kunnen volhouden.

Overgaande tot de zoo rijke en onuitputtelijke hulpbronnen der Duitschers wees de minister op de noodzakelijkheid om zoo goed mogelijk het voorbeeld van Frankrijk en Engeland te volgen, die buitengewoon succes hebben met hun uitbreiding van den aanmaak van oorlogsmunitie. De minister eindigde aldus: „Ge ziet wie de vijand is, dien wij bestrijden. Hij moet tot elken prijs overwonnen worden. anders komt Europa onder het Duitsche juk. Laten wij te dien einde zonder een oogenblik te verliezen, alle krachten van het land inspannen om zijn verdediging te ontwikkelen."

De toestand uit een Russisch oogpunt bezien.

Het Russische gezantschap te 's Gravenhage deelt het volgende mede:

De achterwaartsche beweging der Russische legers, die in Polen wordt voortgezet en veroorzaakt werd door een tijdelijk gebrek aan schietvoorraad, brengt deze legers terug naar de fortenlinies van den Njemen en van den Boeg, welke hun operatie basis moesten vormen volgens het krijgsplan van den Russischen Generalen Staf, welk plan niet onbekend was en waarover sedert verscheidene jaren breedvoerig van gedachten was gewisseld in de Russische en de buitenlandsche pers. De verdediging van Polen aan den linkeroever van den Weichsel, met inbegrip van Warschau, in de beginphrase van den oorlog, was in dat plan niet begrepen, daar dat land een ongunstig geoordeelde, vooruitgeschoven positie innam en omringd was door een net van spoorwegen des vijands, waardoor de moeilijkheid om het te verdedigen nog toenam.

Het feit, dat het Russische leger er in geslaagd is dat land een geheel oorlogsjaar lang in zijn bezit te houden en bovendien Galicië gedurende acht maanden te bezetten, heeft alle verwachtingen van zijn eigen Generalen Staf overtroffen en aanzienlijken invloed geoefend op de algemeene leiding van den oorlog door de bondgenooten.

Tegenover een offensief optreden van meer dan 70 divisies infanterie en van bijna de geheele cavalerie der Duitschers, welke divisies van het zwaarste geschut voorzien zijn, alsmede van het grootste gedeelte der Oostenrijksch–Hongaarsche strijdkrachten, trekt het Russische leger terug op de versterkte stellingen, welke van den aanvang af als eerste verdedigingslinie in het oog waren gevat, en welke terugtocht al vechtende wordt ondernomen onder het toebrengen van zware verliezen aan den vijand, zonder dat de samenhang der Russische strijdkrachten ernstig aangetast is kunnen worden.

Op deze in te nemen basis zal het Russische leger, in het vooruitzicht van een nieuwen veldtocht, beschikken over de onuitputtelijke hulpmiddelen, welke Rusland bezit en die nog georganiseerd worden en in ontwikkeling zijn.

BEKENDMAKING.

De verkoop van ZILVEREN GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1en Maart. 1914 t|m 31sten Augustus 1914 onder No. **9691 K,** t|m No. **7622 L,** zal plaats hebben op *Donderdag*, den **16n. Sept.** a.s., en volgende Donderdagen

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 4en Sept. 1915.

De Voorzitter,
A. JESURUN.

Aan allen, die tijdens de ziekte of bij het overlijden van onze beminde Moeder-Overste, de ZeerEerw. Zuster **Maria Ursuline,** blijken van deelneming hebben gegeven, betuigen wij onzen oprechten en hartelijken dank.

Namens de Eerw Zusters
van het St. Elizabeths-Gasthuis,
Zuster Maria JOSEPHINE,
wn. Overste.

Curaçao, 4 September 1915.

Dankbetuiging.

Voor de vele bewijzen van sympathie, ondervonden bij mijn Zilveren Priesterfeest, betuig ik aan Vrienden en Kennissen mijn innigen dank.

Th. J. S. van Sadelhoff,
Pastoor.

Augustus, Aruba, Noord.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 28 AUG. — 11 SEPT.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Pr Willem I	N C v Baaren	29 Aug.	New York	31 Aug.	Amsterdam
Zulia	S S Morris	28 „	New-York	28 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	29 „	Maracaibo	30 „	La Guayra
Pr Willem V	P J v d Graaff	29 „	Amsterdam	30 „	New York
Merida	A Johanson	1 Sept	La Guayra	2 Sept.	Maracaibo
Zulia	S S Morris	2 „	Maracaibo	2 „	New York
Philadelphia	H Hichborn	2 „	New-York	2 „	La Guayra
Philadelphia	H Hichborn	8 „	La Guayra	8 „	New York
Merida	A Johanson	8 „	Maracaibo	9 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	11 „	New York	11 „	Maracaibo
Commewijne	D Haasnoot	12 „	Amsterdam	13 „	New York
Pr d. Nederlan	J. A Egmond	12 „	New York	13 „	Amsterdam
Sylvanian	Talkey	29 Aug.	Liverpool	30 Aug.	Liverpool
Siena	G M Minetti	2 Sept	Génova	2 Sept	Colón
Siena	G M Minetti	12 „	Colon	12 „	Génova

Schooners.	Aankomst	van	Schooners.	Vertrek	naar.
Diana V	29 Aug.	Vela de Coro	*Conformidad*	29 Aug.	Sto Domingo
Rosa Maria H	29 „	Aruba	*Virginia H*	28 „	Vela de Coro
La Oriental V	29 „	La Guayra	*Reinoso V*	30 „	Pto Cabello
Juan Luis H	30 „	Aruba	*Maria Leoncita*	31 „	Aruba
Maria Leoncita	30 „	Aruba	*Juan Luis H*	31 „	Aruba
Gacela H	1 Sept.	Maracaibo	*Rosa Maria H*	31 „	Aruba
Doloroso V	1 „	Cumaná	*Clara C*	1 Sept	Rio Hacha
Refugio H	2 „	Aruba	*Abeona H*	1 „	Pto Rico
			Refugio H	3 „	Aruba
			Perla de Osama	2 „	Sto Domingo